

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 7-50 Din
za inozemstvo 18- -

Oglasi po tarifu

Uradništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/1
Telefon št. 72

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Upravištvo:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 54. Telef. št. 36

Podružnice:

Maribor, Barvarska ulica,
št. 1. Tel. št. 22

Celje, Aleksandr. cesta

Racun pri pošt. čekov
zavodu št. 11.842.

Kralj Aleksander — kraljica Marija. Poroka našega vladarja. — Sijajne poročne svečanosti v Beogradu. Navdušene manifestacije prebivalstva.

Slavnostni Beograd.

Beograd, 8. junija. (Izv.) Celo noč je bil danes Beograd živahen. Na deset in desetisoče naroda iz vseh delov države je preplavilo prestolnico; donavski parniki ter vlaki pa so še vsako uro dovajali nove množice. Kralju po polnoči je pritisnilo v mesto na tisoče naroda iz okolice. Ko se je zdanilo, so bile beograjske ulice podobne mravljišču. Jutro je bilo prekrasno. V lahkom vetriču so vihrale nepregledne vrste zastav v naših narodnih barvah in v barvah prijateljskih držav, zastopanih pri poroki. Z okon in tribun je v svetlem solncu žarelo med zelenjem sveže cvetje, medtem ko se dvigajo na raznih kraljih umetnostno izdelani slavoloki. V vedno gostejši gneči obdajajoč prelepe narodne noše iz vseh krajev naše domovine, čuješ govorico z juga in severa in živahno razpravlja Slovenci in Dalmatinci, Sumadinci in Zagorci, kmoti in gospod ob bližajočih se svečanih trenutkih. Nestrpnost množice postaja vedno večja...

V pričakovanju spreveda.

Ura gre na osem. Prostrane tribune ob izhodnih postranskih ulic so gotovo zasedene z deputacijami društev, korporacij, mest in občin iz cele države. Prekrasen je pogled na pestro množico, med katerimi se slikovito meša narodna noša s civilno svečano obleko in blešči zlata slovenska peča poleg modrega klobuka. Naenkrat počí topovski strel in s kalinegdanske trdnjave se oglašajo topi na topom. 21 grmov, svečanost se pričinja. Na Terazijah se prikaže dolga povorka ponosnega Sokolstva. Ustavi se pred hotelom Moskva, kjer je postavljena visoka tribuna, pred katero in na kateri se postavijo pester vrste Sokolice in Sokolov. Publika jih živahno pozdravlja. Za se oglašajo z vseh strani vojaške trombe in v dolgih vrstah prihajajo oddelki vseh del, da napravijo špalir po ulicah, koder se bo pomikal spreved. Na postranskem trgu na Terazijah so oči neštehtno usmerjene proti skromni Kersmanovičevi hiši, dosežanemu stanovanju kralja Aleksandra. Točno ob 10-20 kretnje kraljev avtomobil s kraljem Aleksandrom z dvorišča ter med navdušenim vzdikanjem množice polagoma zavoji pred streljaj oddaljeni Stari dvor, ki je danes domačija kraljevske neveste.

Kralj pride po nevesto.

Medtem se je na prostranem prostoru med obema kraljevskima palačama razvil spreved neposrednih svatbenih gostov. Po vrsti je stalo pripravljenih šest krasnih kočij, najprej med njimi ona za nevesto. Šest prelepih lipčanskih belcev v zlato okovanih opremljenih je bilo vpreženih v ta voz. Dvorne dame, adjutanti in orodnopolni oficirji so tvorili pred vodom v dvor špalir.

Kralj se je po prihodu podal v dvorano, kjer je bila zbrana vsa rumunska in naša kraljevska rodbina. Nevestin brat princ Nikolaj je podal svoji sestri roko in jo odpeljal iz hiše. Ostali so sledili.

Na potu k poroki.

Zunaj pred dvorom je v tem trenutku visoko dvignil zastavo kraljevskega doma Karagjorgjevičev barjaktar Mihailo Šibalijski, vnuk zastavonoše kralja Petra Osvoboditelja o priliki poroke s princezino Zorko, materjo kralja Aleksandra in pravnuk Jovan Šibalijski, zastavonoše kneza Karagjorgja. Obdan od slikovite skupine konjenikov v narodnih nošah, med katerimi so bile prekrasne zlasti opreme sinjskih alkarov in bosanskih starih plemičev, je zajezil barjaktar proti Terazijam. Za konjeniki je sledila kočija z našim in rumunskim dvorskim maršalom.

V tem hipu so se slavnostno oglašale fanfare kraljeve garde in za oddelkom gardne konjenice se je pojavila povorka svatbenih vozov. Vzklik navdušenja in veselja so pretresli ozračje in kot orkan je oril pozdrav kralju in nevesti po ulicah in sprenjal svate na celi poti. Prizor je bil

tako mogočen, da se ne da popisati. V sijajnih gala - kočijah in avtomobilih so se peljali svatje v sledečem redu:

Prvi voz: princea Pavle in Vsevolod ter princezinja Jekaterina;

drugi voz: princezinja Helena in Kira;

tretji voz: princezinja Jelena in Irina, infant Alfonz in princ Nikolaj;

četrti voz: rumunska prestolonaslednica Beatrika, princepa d' Udine in rumunski prestolonaslednik Ferdinand;

peti voz: vojvoda Yorški in princ Arzen;

šesti voz: rumunska kraljica Marija in kralj Aleksander;

sedmi voz: kralj Ferdinand in nevesta kraljica Marija.

Povorko je zaključil eskadron konjenice kraljeve garde.

V cerkvi.

Pred vhomom v cerkev so pričakovali ženina in nevesto najvišji cerkveni dostojanstveniki vseh priznanih veroizpovedi v svečanih ornatih, na čelu katoliške duhovščine zagrebški nadškof Bauer, na čelu muslimanske sarajevski reis ul ulema, protestantski senijonarar, židovski višji rabini itd. V cerkvi so se bili medtem postavili visoki dostojanstveniki na levi in desni po sledečem redu:

Verski poglavarji, vodje inozemskih misij, civilna in vojaška suita z damami, bivši ministrski predsedniki in ministri, naši poslanci v inozemstvu, vojvode in častni adjutanti kralja, generaliteta in admiraliteta, člani državnega sveta, predsedniki najvišjih sodišč, predsednik glavne kontrole, pokrajinski namestniki, člani akademije znanosti, rektorji vseučilišč, upravniški vojni akademije in guverner Narodne banke, dva predstavnika rumunske kolonije v Beogradu, predstavniki invalidov, po en zastopnik vsake trgovsko-obrtniške zbornice; na drugi strani: diplomatski zbor z damami, kraljeva vlada z damami, predsedništvo skupščine in narodni poslanci, župani Beograda, Bukarešta in Topole, pomočniki ministrov in direktorji zunanjega ministrstva, divizijski komandanti in poveljniki žandarmerije, rezervni oficirji in dobrovoljci. Na koru je bilo 120 pevcev in 20 novinarjev.

Sredi cerkve je bil postavljen nizek oder z mizico, na kateri sta bili svatbeni kroni iz rdečega baržuna.

Kralj in nevesta sta pred vhomom v cerkev poljubila evangelij in ikono. Ko je nevesta vstopila v cerkev je s kora zadonela slavnostna pesem. V tem trenutku so pričeli grmeti topovi na Kalimegdanu ter so oddali 101 strel, naznanjujoč daleč tja v deželo, da se vrši poroka jugoslovanskega kralja.

Poročne ceremonije.

Ko je patrijarh Dimitrije dal poljubiti zaročencema razpelo, sta stopila kralj in nevesta na podij. Kralj je v veliki generalni uniformi, z vsemi odličji svojega vladarskega položaja. Nevesta je v prekrasni beli toaleti, ki čudovito pristaja njeni vitki postavi. Zlatolasa glavica neveste je okičena s prekrasnim diademom, s katerega pada z zlatom pretkana koprena vse do tal. Nevestina obleka ima tri metre dolgo vlečko, katero nosijo srbska, hrvaška in slovenska dekleta v narodnih nošah. Kralj izgleda stajno in sreča mu odseva z obraza. Nevesta se mu večkrat ljubeznivo smehlja.

Kralj odpade sabljo, isto storijo priče. Za kralja se postavi njegov kum princ Yorški, za nevesto stari svat princ Arzen, vsak s svatbeno svečo v roki. Nato blagoslovi patrijarh pristane in knez Arzen jih izroči mlademu paru. S povzdignjenim glasom vpraša patrijarh kralja in nevesto, je li imata resno in dobro premišljeno voljo vzeti drug drugega v zakon. S krepikim glasom sta odgovorila oba: »Imam, Vaša Svetost.« Nato je patrijarh povezal ženinu in nevesti roki z belim robcem in juna stavlil krone na glavo blagoslovil čašo vina in dal pit

kralju, kraljici, kumu in starešini. Na koru so med tem odpeli prekrasne staroslovenske molitve: »Isusje likuj«, »Svjeti mučenici« in »Slava Tebi«. Nato je snel patrijarh kralju in kraljici krone raz glavo, izvršil molitev in imel kratek nagovor na poročenco, v katerem jima je čestital.

S tem je bila poročna ceremonija zaključena. Sledil je podpis poročnega protokola, ki so ga podpisali kralj in kraljica, rumunska kraljeva dvojica, kum in stari svat in naposled patrijarh. Pevci so zapeli zahvalno pesem. S solzami v očeh sta pristopila nevestina oče in mati ob jela kralja in kraljico, ju poljubila in blagoslovila. Ostali člani rodbine so prisrčno čestitali. Mogočno je zadonela naša državna himna.

Povratak v dvor.

Med grmenjem topov sta se mladoporočenca z velikim spremstvom vračala iz cerkve. Zunaj se je med tem pooblašilo in padati je pričel precej gost dež — od vseh tolmačen kot srečno znamenje. Vlečko kraljice Marije so nesli princ Vsevolod in princezinja Jelena, Kira, Helena in Jekaterina. Povorka se je polagoma pomikala preko ulice kralja Petra in kneza Mihajla čez trg kralja Aleksandra Terazije in ulico Milana proti novemu dvoru.

V prvem vozu sta se peljala kralj Aleksander in kraljica Marija, v drugem rumunska kraljeva dvojica, za njimi ostali visoki gostje. Srečnih in smehljavih obrazov sta sedela drug poleg drugega kralj in kraljica in se zahvaljevala za burne dokaze ljubezni, katere jima je dajal narod. Rdečega lica in solznih oči je kraljica radostno odzdravljala množicam. Pred dvorom so pričakovali vladarsko dvojico devotke v krasnih narodnih nošah.

Za dvornimi vozovi so se zvrstile razne tuje mislie in deputacije z vseh strani naše države, med njimi Sumadinci, Ličanci, Belokranjci, Crnogorci, Banačani, itd., ponajveč v narodnih nošah; med njimi so največjo pozornost vzbujali Dalmatinci, ki so jahali v sprevedu v svojih slikovitih narodnih nošah, dalje muslimani v bogatih, razkošno z zlatom opremljenih nošah in veliko število Hrvatov in Hrvatice. Splošno je ugajala slovenska narodna nošnja. Pred dvorom so bile postavljene deputacije v narodnih nošah, med njimi zastopnice ženstva iz cele države.

V novem domu.

Pred vrati kraljevske palače je stalo seljaško dete, sinček priprtega kmeta iz Topole, rojstnega kraja dinastije Karagjorgjevičev. Kraljica je vzela otroka v naročje, ga prisrčno poljubila ter ga dala kralju, ki je storil isto. S tem simboličnim dejanjem, ki je dokumentiralo krvno zvezo vladarske hiše z narodom, eta prestopila novoporočena par s svojega novoga doma. Kraljica je prekorajila širok pas belega platna, znak, da zapušča stari dom in stopa v novo življenje, ter je vzela od mladega dekleta rešeto, v katerem je bila pomešana pesnica s sladkorjem. Kralj in kraljica sta vzela zrno pšenice in sladkorja v usta, ostalo pa je kraljica potrosila med okoli stojajoče dostojanstvenike in seljake — simboličen čin, ki naj znajči blagoslov v hiši.

Spremljana od najožje suite, sta se novoporočenca nato podala v svoje apartmane, medtem ko so zunaj na ulicah orili vzkliki množic, jubilirale godbe, bučali nad mestom aeroplani ter metali cvetje na kraljevski dom in, ko je s Kalimegdana odmevalo grmenje topov, katerim so odgovarjali topovi monitorjev na Savi.

Prvi sprejemi.

Točno ob 12. sta kralj in kraljica v purpurni dvorani v navzočnosti rumunske kraljeve dvojice, kuma, starejšega svata, priče in princezine Ileana sprejela poklone in čestitke inozemskih misij, diplomatskega zbora, patrijarha, vlade pod vodstvom ministrskega predsednika Pašića, predsedstva skupščine, cerkvenih dostojanstvenikov in zastopnikov beograjske, bukeške in pariške občine.

Ob 13-30 se je vršil v kristalni dvorani slavnostni obed. Po kosilu sta se kralj in kraljica dala slikati.

Hrvatska deputacija.

Akoravno danes ni bil predviđen sprejem deputacij, se je kralj odločil sprejeti deputacijo Hrvatov, katerih je zlasti s kmetov na tisoče prispelo v Beograd. Kralj in kraljica sta sprejela deputacijo pred odhodom na vojaško parado ter se ljubeznivo z njo razgovarjala.

Vojaška parada.

Popoldne ob 17. uri je bila na Banjici velika revija čet, na kateri je bilo udeleženi okoli 15.000 vojakov. Pobod je otvorila kraljeva garda s fanfaro na belih konjih, nato je sledila vojna akademija, podoficirska kola, vse stare srbske zastave in mnogo oddelkov pehote, konjice, strojnih pušk itd. Med tem je nad Banjico krožilo 15 aeroplanov. Ko se je kraljevska dvojica vračala v mesto, ga je pričakovala v mestu velika množica ljudstva, ki je še enkrat hotela videti kralja in kraljico. Na Terazijah je vladalo tolike navdušenje v nepregledni množici, da so ustavili voz s kraljem in kraljico. Voz se je le počasi mogel pomikati dalje.

Pred odhodom.

Ob 8. uri zvečer se je vršila intimna večerja. Mesto je v bučnem razpoloženju. Vse Beograd je sijajno iluminiran. Na Kalimegdanu se vrši ljudska veselica. Noč je prekrasna.

Kralj in kraljica na potu na Bled.

Beograd, 8. junija. (Izv.) Ob 22. uri zvečer sta se kralj in kraljica po prisrčnem in ginitivem slovesu od staršev in rodbine odpeljala z dvorskim vlakom na Bled. V njunem spremstvu se nahaja načelnik slovenskega oddelka v ministstvu notr. zadev dr. Svetek.

Kralj in kraljica prispeta na Bled danes popoldne med 2 in 3. uro. Dvorni vlak prispe v Ljubljano okrog pol 12. ure ter ostane na južnem kolodvoru približno 10 minut. Od tam zapelje na državni kolodvor, odkoder po kratkem prestanku nadaljuje pot na Gorenjsko. Oficielnih sprejemov ne bo.

Proslava kraljeve poroke v Zagrebu.

FRANKOVCI SO BREZ USPEHA POSKUŠALI PROSLAVO MOTITI

Zagreb, 8. junija. (Izv.) Danes se je v Zagrebu vršila proslava kraljeve poroke točno po programu. Mesto je bilo okrašeno s hrvaškimi erbekimi in državnimi zastavami. Vse trgovine so bile zaprte, na trgu se ni prodajalo. Mestne ulice so že zjutraj napolnile velike množice ljudstva iz mesta in okolice, ki je hotelo prisostvovati proslavi. Ob osmih je počela prihajati po llici vojska. Ob 9.30 je bila svečana služba božja v nadbiskupski cerkvi, kateri so prisostvovali vsi civilni in vojaški dostojanstveniki. Slovesno mašo je opravil pomožni škof Prenuš, ker se nadškof nahaja v Beogradu. V pravoslavni cerkvi je opravil molitve protopresbiter Ambrozije Pavlovič.

S Fieradovičevega trga je vojska po končani službi božji odšla po llici proti Jelacicevemu trgu, kjer je bil zbran častniški zbor, uradništvo, vseučiliška mlada

dina z veliko državno zastavo in mnogobrojno občinstvo, ki je navdušeno klicalo kralju, kraljici in vojski. Med tem časom so streljali topovi s Strossmayerjeve promenade.

Po reviji čet je omladina odšla po Strossmayerjevi ulici in Zrinjevcu v dolgem sprevedu po mestu, neprestano vzklikajoč kralju in njegovi mladi ženi. Ob 11.30 je bila v narodnem gledališču svečana matineja, na kateri je pevsko društvo Lisinski pelo Širolov ciklus. Ob 20. uri je bil mirozov vojske. Ob 21. uri se je začel slavnostni sokolski ples v »Music-Hallu«. Po mirozovu je šla nacionalistična mladina z meščani po mestu in zopet manifestirala. Na nekaterih mestih so poskušali Frankovci in radičevci manifestacijo motiti, vendar pa jim ni uspelo slavnost skaziti in izzvati incidentov.

Italija odklonila naše spreminjevalne predloge.

Rim, 8. junija. (Izv.) »Messaggero« poroča, da je jugoslovanski poslanik Antonijević predal italijanski vladi predloge jugoslovanske vlade glede izprememb v rapalskih prelminarjih o izvedbi rapalske pogodbe. Dasi je vsebina note neznana, piše »Messaggero«, da predlogi naše vlade v Rimu niso bili sprejeti, ker značijo koncesije, na katere je vsled angleškega posredovanja pristala Italija, maksimum italijanske popustljivosti, preko katere da ne more in ne sme iti nobena italijanska vlada.

Nova politična konstelacija v Italiji.

Berlin, 8. junija. (Izv.) Iz Rima poročajo, da se snuje v parlamentu zveza med popolari in socialistni demokrati, ki bo v jeseni pod Nittijem gotovo vzela vlado v svoje roke.

NOGOMETNA TEKMA MED JUGOSLAVIJO IN RUMUNJO.

Beograd, 8. junija. (Izv.) Danes popoldne se je vršila navažnejša sportna prireditve ob priliki kraljeve poroke, namreč nogometna tekma med našo državno reprezentanco in reprezentanco Rumunije. Zanimanje za to tekno je bilo seveda velikansko, saj je šlo za pokal kralja Aleksandra. Zmagala je rumunska reprezentanca z 2 : 1 in dobi zato kraljevo darilo. Rezultat je splošno presenetil, ker so zlasti po večerjši veliki zmagi Beograda nad Bukarešto pričakovali tudi danes zmage naše reprezentance.

Rumunski predlog za vojaško konvencijo.

Zagreb, 8. junija. (Izv.) Današnja »Slobodna Tribuna« objavlja brzojavko iz Beograda od 7. junija, v kateri se veli, da sta ministrski predsednik Pašić in zunanji minister dr. Ninčević konferirala z Bratianom in da je pri tem po vsej priliki šlo za rumunski predlog glede priključitve Besarabije s strani Rumunije in glede vojaško-politične zveze med Rumunijo in Jugoslavijo. Naša vlada bi imela po tem predlogu priznati aneksijo Besarabije po Rumuniji in se obvezati, da prisloži v pomoč Rumuniji, ako bi prišla v konflikt z Rusijo zaradi Besarabije. Ker se nahaja v Beogradu tudi dr. Beneš in je tudi on konferiral s Pašićem, dr. Ninčevićem in Bratianom, se tem konferencam pripisuje velik pomen.

ZACETEK PROCESA PROTI SOCIJALNIM REVOLUCIONARJEM

Riga, 8. junija. (Izv.) Obravnava proti obtoženim socialnim revolucionarjem v Moskvi se je pričela danes v lokalih zveze strokovnih organizacij. Navzočih je bilo 61 prič. Sinovjev in Frossara sta povabila v Moskvo tudi Anatola Francea.

V nekem govoru je te dni izjavil Rovek, da bo pomenila obsodba v tem procesu v vsakem slučaju smrtno obsodbo za stranko socialnih revolucionarjev.

KRATKA ODGODITEV KONFERENCE O JUŽ. ŽELEZNICI

Dunaj, 7. junija. (Izv.) »8 Uhr Blatt« doznava, da se je za 12. t. m. v Benetke sklicana konferenca glede Južne železnice odgodila na 15. t. m.

Proslava kraljeve poroke v Sloveniji.

V LJUBLJANI.

Ves dan veselo, praznično razpoloženje. Uradi in trgovine so bile zaprte. Vojaška godba je že na vse zgodaj zjutraj s svojo budnico predramila prebivalstvo in spravila zlasti mladino na ulice. Kmalu nato so topovski streli z Grada naznanili radostni dan. Ob 9. dopoldne so prikorakale iz vojašnice edince vse vrste in napravile front od stolne cerkve do Kongresnega trga. Občinstvo je obkroževalo disciplinirano in sijajno izvajanje posameznih komand.

Slovesna služba božja se je darovala v stolni cerkvi. Udeležili se je je podnačelnik dr. Baltić z načelniki državnih uradov in številnimi uradniki, zastopniki avtonomnih uradov in korporacij, oficirski zbor, mnogi rezervni častniki in mnogo občinstva. Slavnostna služba božja je bila tudi v pravoslavni kapeli in vojašnici vojvode Mišića in v protestantski cerkvi. Povsod se je pela »Zahvalna pesem«, njej pa je sledila mogočna državna himna.

Po slovesni maši v stolnici se je vršilo veliko defiliranje vse ljubljanske garnizije. Vojaška povorka, na čelu ji muzika dravske divizije pod vodstvom kapelnika, kapetana dr. Cerina, je krenila izpred Vodnikovnega trga in se za trenutek ustavila pred glavno pošto. V zvezdi je bila postavljena mala tribuna za vojaške in civilne dostojanstvenike, pred katerim se je nato vršilo defiliranje. Občinstvo, ki je zasedlo vse cestne hodnike, je s ponosom zrló v sijajno organizirano našo vojsko in marsikomu se je v navdušenju izvil iz prs vzklík: »To je naša! Gorje našim sovražnikom, ako se nas lotijo!« Po defiliranju je godba pred dravskim divizijskim poveljstvom zasvirla našo državno in romunsko himno.

Množica je po vseh ulicah spremljala razhod vojaštva ter se je razila po mestu ogledovat izložbe, ki so bile ponekod zelo okusno okrašene. Večinoma so bile razstavljene slike ali plakete kralja Aleksandra, ker sliko kraljice Marije še niso v prometu. Posebno okusno je dekorirano magistratno poslopje, kjer so napravili krono in velike inicijale A M iz električnih žarnic. Tvrška Kaiser v Šelenburgovi ulici je razstavila lovsko puško in ribiško palico kralja Aleksandra. Krasen je pogled na ljubljanske hiše. Iz vseh oken plapolajo male zastavice, povsod pozdravljajo iz stanovanj evince in zelenje, ponekod so balkoni in okna okrašeni s prepogami.

Mestna občina je v proslavo kraljeve poroke bogato pogostila 330 mestnih ubožcev, in sicer opoldne 150 v mestnih ubožnicah stanujočih, zvečer pa ostalih 180.

Ob 5. popoldne sta Zveza pevskih zborov in vojaška godba priredili pred Tivoljskim gradom koncert, ki mu je prisostvovalo mnogo tisoč ljudi. Žal, je slabo vreme povzročilo, da se je moral koncert predčasno zaključiti. Peveci so zapeli pod vodstvom G. Prelovca »Bože pravde«, »Slovenec, Srb, Hrvat« in »Morje adrijsko«, godba pa je igrala tudi tri komade. Istočasno je na trgu Sv. Jakoba igrala salezijanska godba, ob 8. zvečer pa je bil pred glavnim kolodvorom koncert Zveze jugoslovanskih železničarjev.

Zvečer je mesto nudilo neobičajno sliko. Občina je pomnožila svojo razsvetljavo, mnoga izložbena okna so teknovala med seboj, katero bo lepše prirejeno. Ne moremo tu navajati skoraj nepregledne vrste trvdik, ki so izložbe s sliko kraljevo prav posebno lepo priredila. Za primer omenjamo le izložbe Veste, Ketteja ter Svetla. — (Saturn) — reklamni film na Aleksandrovi cesti, ki je kazal ljubko sliko kraljice in njene sestre. Zasebne hiše

in javne zgradbe so bile razen »deželnega muzeja« vse kar najlepše razsvetljene. Med njimi omenjamo okusno razsvetljavo na Pokrajinski upravi, na magistratu, kjer se je žarko svetil monogram A M, krona s šestimi žačetnicami na glavnem kolodvoru, amblem na univerzi, Kranjska hranilnica, justična palača itd. Prav posebne omembe so vredne tri žarnice vrh zvonika šentjakobskega. Pritrdili jih je popularni šentjakobski krovec Martina.

Vojaška godba je korakala po mestu in z njo nosilec lampijonov, oddelek vojaštva in pod vodstvom »Orjuna« ogromna množica. Godba je storila, kar je mogla, toda kdor ni imel svojih ušes tik velikega bombardona, ni slišal nič, tolikšen šum je bil po vseh ulicah. Ne samo, da je za godbo pritiskala množica mladine, pojoče in vzklíkajoče kraljevskemu paru in naši državi, marveč vse ulice in trgi so bili nagmeteni občinstva, ki je živahno valovilo sem ter tja, ogledovalo razsvetljavo, popevalo, se šalilo in uživalo topli jasni junjski večer, posvečen proslavi poroke narodnega kralja. Staroslavni naš ljubljanski Grad, ki je videl že marsikatero drugačno proslavo, je nekako zadovoljno gledal na mesto pod svojimi nogami. Sam je bil ves razsvetljen in jasev in lučkah in bengaličnih ognjih ter raznobarnih raketah, ki so veselo prasketale v nebo in oznanjale čez široko ljubljansko polje, da se v naši prestolnici slavi kraljeva ženitev, in da jo slavi s svojim vladarjem ves slovenski in jugoslovanski narod.

V MARIBORU.

Proslava kraljeve poroke je bila v Mariboru izredno lepa in se je razvila v veliko nacionalno manifestacijo. Mesto je seveda vse v zastavah, okrašeno so tudi nemške hiše, trgovine in uradi za prti. Topovski streli so zjutraj naznanili pričetek svečanosti. Ob 10. uri se je vršila v stolni cerkvi slovesna služba božja, ki jo je celebriral stolni prošt dr. Matek z veliko asistenco ob navzočnosti predstavnikov vojaških in civilnih oblasti, korporacij in društev. Nato je sledila na Slomškovem trgu velika parada. Otvorili so jo Sokoli na konjih in peš, za njimi obe podoficirski šoli, 45. pešpolk in težki artiljerijski polk. Paradni marš se je vršil po zvokih sokolske koračnice. Svirala je godba Zveze jugoslov. železničarjev, ker se nahaja vojaška godba v Beogradu.

Popoldne je bila v Ljudskem vrtu velika javna veselica, katere se je udeležilo nad 15.000 ljudi iz vseh slojev; splošno je vladala najlepša harmonija. Sokolski ston svojih učiteljev zapeli naše himne, stov svojih učiteljev zapeli naše himne, nato še otroci posameznih zavodov več pesmic. Gledalci sokolskega naraščaja pa so izvajali tolovadne vaje. Njih nastop je napravil najlepši ntis. Tudi Glasbena Matica in glasbeno društvo »Drava« sta izvajali več pevskih točk, vmes pa je igrala železničarska godba.

Svoj višek je dosegla proslava zvečer, ko je bilo vse mesto krasno razsvetljeno. Ulice v sredini mesta so bile natlačene tisočev in tisočev, ki so občivali pestro sliko pozno v noč. V Ožtvozn dvorani se je vršil med tem sijajno uspešni eltni ples.

V CELJU.

Na zelo svečan način je proslavilo kraljevo poroko tudi naše lepo mesto, nekaj tako zagrizeno nemškutarsko mesto. Proslava se je začela sinoči s slavnostno akademijo v nabitom polnem gledališču, danes dopoldne pa je bila slavnostna maša v župni cerkvi, nakar so se vršile na okrajnem glavarstvu poklonitve deputacij. Vse hiše so okrašene z državnimi in narodnimi zastavami, mnoga okna tudi s cvetjem in zastavicami, tako da nudijo ulice res bujno in pestro sliko. Delo v uradih, obrtih in trgovinah poč-

va. Zvečer je bilo mesto lepo iluminirano, zlasti se je odlikoval magistrat. Po ulicah se gnetejo še pozno zvečer številne množice slavnostno razpoloženega prebivalstva.

Enaka poročila o sijajnih proslavah poroke našega vladarja nam prihajajo od vseh strani Slovenije. Po Stajerskem so se vršile zlasti lepe proslave v Slovenjgradu, kjer so ob tej priliki osnovali protituberkulozno ligo, v Slov. Bistrici, v Ptuj, Brežicah, v Sočanju, Konjicah, Laškem itd. Tudi Rogaska Slatina je lepo obhajala pomembni dan. Jednako so se odlikovali Kranj, Kamnik, Radovljica, Novo mesto, Kočevje in vsi drugi večji kraji po Kranjskem.

Ves naš narod se je zbral, da želi vso srečo najvišjemu predstavitelju svoje svobode.

Politične beležke

— Mlado - demokratski panama. Pod tem sleparskim naslovom se drže »Slovenec« polemizirati z nami o Kamenarovičevih »odkritjih«. Glavno glasilo SLS se čisto dobro zaveda, da o kakli panami demokratov v tem slučaju niti govora biti ne more. Nikdo se ne upa trditi, da je nepošteno in nemoralno, ako kak denarni zavod iz svojih ogromnih dobičkov brez protiuslug podpira splošne zadeve in naj se iste organizirajo tudi v okrilju kake stranke. Izven vsakega dvoma je, da je bil prof. Brezniku po formalnih bančnih predpisih denar od »Jadranske banke« pravilno izplačan. Ugotovljeno je, da je prof. Breznik predložil originalne račune o vseh, tudi najmanjših upravljenih zneskih, ki jih je prejel od »Jadranske banke«, iz črpn pregled njegovega denarnega poslovanja pa je dokazal nedvomno, da se je ves prejeti denar porabil za javne svrhe in da ni niti vinar šel v zasebni žep kateregakoli demokrata. Zgodilo se je celo to, kar dosedaj vsaj v Sloveniji še nikdo o nobeni stranki ni čul, da je posl. Reiser kot mandatari JDS javno položil obračun o uporabi denarja za namene JDS. Bankarski boj, ki je bil prenešen z gospodarskega na politično polje, je že dosedaj pokazal, da imajo absolutno čisto vest vsi oni politiki, katerim se je hotelo s podtikanji in natolcevanjem jemati čast in poštenje. Končni obračun za klevetnike šela prides in bo najljubši za klerikale. Danes še mirno gledamo, kako se klerikalci na naš račun praskajo tamkaj, kjer jih prav nič ne srbí. Zato danes še niti ne zavračamo njihove perfidije, da se upajo vtikati se v čisto notranje zadeve JDS ter n. pr. razpravljati o tem, kdo naj v JDS razpolažga z denarjem. Obljubili pa smo klerikalcem že in to obljubo jim danes svečano ponavljamo, da ne bo dolgo, ko se bodo hudo, hudo praskali za ušesi. Od klerikalcev, ki so protitip nepoštenosti in nemoralnosti ter imajo na vesti največje zločine, si pa res ne damo delati očitkov. Gosпода, samo malo strpljenja in javnost bo kmalu slišala resnico o panamski korupciji, toda o — Vaši!

— Fingirani konti in izkrivljena imena. To dvojje gre klerikalcem najbolj po glavi. Umljivo, če pomislimo, da imajo vsi klerikalni vojni dobičkarji in oderuhi, pa tudi klerikalni volimozji v bankah in drugih denarnih vodih svoje novce pod fingiranimi konti in imeni. Samo slavna SLS ima pri »Zadružni gospodarski banki« konto na svoje ime. Solobarde! Takrat, ko se je v »Jadranski banki« s dovoljenjem predsednika Bogdanovića dovolil konto za politične svrhe JDS, je imela klerikalna »Zadružna zveza« v »Jadranski banki« še okoli 60 milijonov vlog. Zavod je hotel izgledati nevtralen in že zato »Jadranska banka« sama ni hotela otvoriti konta na JDS. Samo trapasti klerikalec more opariti s tako neumnimi gesli kot so »fingirani konti in izkrivljena imena«.

— Z Bogorjci so prišli zajedno tudi vodje Colonna in Gravina, grof Urbinsk in Camerinski, grof Šlenski in cela vrsta baronov. Med vsemi razkošnimi ženami in dekletki papeškega dvora pa je vzbujala največjo pozornost prekrasna vdovica grofica Orsini. Ko sta Lukrecija in njen zaročenec sedla v prvi vrsti na škrlatne sedeže, je grofica Orsini zavzela svoje mesto v isti vrsti, tik na desni strani papeževe hčere. Nato so šele drugi začeli posnemati njih vzgled ter posedati po prostoričih v svojih ložah.

Za vsakim stolcem je stal po en peš. Najlepši med njimi, dečko kakšnih deset let, je stal za grofico Orsinjevo. V mehkih kodrih so se spuščali njegovi plavi lasje in obkrožali rožno njegovo lice; velike, sanjave oči so nedolžno gledale v svet, morda že z znački bodočega žara... Lepa grofica Orsini je naslonila svoj zlatolasi glavi na naslanjelo in z dolgim, globokim pogledom opazovala mladega paža.

Bila je zares neoprezna, da je na ta način še podžigala govorice, ki so že nekaj časa širijo po Rimu o njej in o tem otroškem pažu. Nekateri ljudje so namreč pripovedovali, da so od bive groficiene sobarice izvedeli, da se je lepa grofica Orsini, za katero je toliko viteзов zamaš brenenelo, smrti

Po svefu

— Katastrofa v Lvovu. V Lvovu se je 2. t. m. podrla stara trinaeststopenjska hiša in pokopala pod razvalinami 11 mrtvih, 60 težkopoškodovanih oseb upajo še rešiti smrti.

— Atentat na Scheidemann. Ko se je vodja nemških desničarskih socialistov in nadžupan berlinski dr. Scheidemann s hčerjo pred par dnevi sprebajal v bližini Berlina, mu je neki mlad mož iz kumtjaste priprave poskrpil obraz s strupom, hoteč ga umoriti. Atentat se je ponesrečil, zdravniki so župana rešili, storilca pa policija doslej še ni mogla dobiti v roke.

— Della Toretta, bivši italijanski zunanji minister slabotnega Bonomijevega kabineta, je imenovan za italijanskega poslanika v Madridu.

Prosveta

Ljubljanska drama.

Petek, 9. junija: »Svatha Kreinskega« B. 1. 1.

Sobota, 10. junija: »Svatha Kreinskega« Red C.

Nedelja, 11. junija: »Lilium«. Gostopanje g. Trebuhoviča. Izv.

Ponedeljek, 12. junija: »Svatha Kreinskega«. Red A in E.

Torek, 13. junija: zaprto.

Ljubljanska opera.

Petek, 9. junija: zaprto.

Sobota, 10. junija: »Triptychon«. Red A E.

Nedelja, 11. junija: »Triptychon«. Izv.

Ponedeljek, 12. junija: zaprto.

Torek, 13. junija: »Lakmé«. Red B D.

Svatha Kreinskega. V dramskem gledališču se vrši v petek dne 9. junija premiera komedije dramaturga Suhovo-Kobilina »Svatha Kreinskega«. Dejanje se godi v tasi pred osvobođenjem ruskih kmetov, in sicer pred letom 1861. Komedija je spisana pod vplivom Gogoljeve »Revizorja« in je enako satira na ruske razmere, tiše se pa drugih slojev nego »Revizor«, namreč ruskih veleposelstnikov. Igra se že 60 let in je še danes na repertoarju največjih ruskih gledališč. Suhovo-Kobilin je postal z njo ruski klasik. Pri nas igrajo glavne vloge gg. Putjata. Šest in Kralj. Režira g. Putjata.

Kubanski kozaki so pod vodstvom svojega dirigenta Selubina priredili v torek zvečer v ljubljanski operi koncert umetnih in narodnih ruskih, ukrajinskih in kozaskih pesmi. Opera je bila nabito polna, vse lože in vsi drugi prostori so bili zasedeni. Največ je bilo publike iz krogov tukajšnje ruske kolonije. Pesmi so bile primeroma precizno izvajane, dirigent je zbor presenetljivo dobro izsolal in discipliniral glasovni material: seve je bil poln raskov, toda kar je bilo mogoče s tem materialom napraviti, je dirigent, ki ima konservatorij, napravil, tako da je bila izvedba precej eksaktna. Zelo so ugajale komške in ukrajinske pesmi, med katerimi smo dobili tudi točen naprev pesmi »Na straži«, ki jo je iz kozaske priredil Jak. Aljaž in ki je zelo znana pesem. Kozakom so navzoči Rusi gromovito ploskali, ugajali so pa tudi nam.

Ljubljanska opera. V ponedeljek je gostoval v vlogi Mefista v »Faustu« gospod Sergej Nikolajevič iz Novega Sada. G. Nikolajevič ima sicer obširen in zdravovzven glas simpatične barve, nima pa dosti pevске rutine in sole in si ugaja včasih v skoro malo surovih efektihi tako tudi v igri. G. Zathay je odločno boljši Mefisto. — V nedeljo je nastopil g. Kovač v naslovni vlogi »Trubadurja« in snoči v naslovni vlogi »Fausta«. Koncem »Trubadurja« arije v tretjem in »Faustove« v drugem dejanju ga je občinstvo po dobro zapetjem visokom C prekinilo s ploskanjem, kar se je zgodilo snoči tudi gđeni. Zikovi po baladi v drugem dejanju v »Faustu«. Ne glede na visoki C je g. Kovač res že zaslužil priznanje, saj se veliko trudi zato, da bi se izpopolnil.

Sokolski vestnik

SOKOLSTVO NA PREDVEČER KRALJEVE POROKE.

Ljubljana, 8. junija.

Na Taboru pri Sokolu I. je bilo zelo živahno. Vsi deli neprestane dežja celo popoldne je prišel prireditveni odsek v neprijeten položaj. Gibčnemu vodstvu in sestram urnih nog in rok pa se je posrečilo, da so bile priprave pravočasno izvršene in da so lahko sprejeli na Tabor ta večer preko 2000 oseb. — Ves prostor je bil lepo razsvetljen, glavna tribuna je žarela v lampijonih in trobojnih žarnicah; sredi nje pa je stalo oprsje kralja Aleksandra iz bele sadre skoro v naravni velikosti sredi palmovga gaja.

Sporod je otvoril društveni orkester Sokola I. z več dovršeno igranimi koncertnimi točkami. Rodoljubne deklamacije mladine so bile zelo primerno izbrane za okvir patriotičnega večera pred kraljevo poroko in so bile prav dobro izvajane. Društveni starosta dr. Pestotnik je v daljšem izbranim nagovoru pozdravil številno zbrano občinstvo, potrdil pomen važnega državnega dogodka in sokolske naloge napram narodni državi in narodni dinastiji. Nagovoru je sledila državna himna, ki jo je občinstvo poslušalo stole in navdušeno želelo kraljevemu paru sreče, državi pa trdne konsolidacije.

Sokoli in rodoljubno občinstvo se je pri prijetni zabavi pri godbi in peju pevcev-Sokolov pomudilo v ohlajenem zraku na prostornem Taboru do poznega večera. Priidni prirejevalci in gostoljubne Sokolice so vstrajno nudile gostom mirza okrepčila.

Brez dvojbe je bila to največja in najlepša proslavitev kraljeve poroke za široke ljudske plasti. Sokolu I. gre tem večja hvala, ker je bil večer prost vsake vstopnine. Le na ta način je mogoče zajeti široke plasti in jim ob tako važnih dogodkih dati patriotične državne hrane, kar je posebno potrebno v času, ko protidrjavno časopisje in brezvestna osebna agitacija bega naše nepošteno ljudstvo. Zal smo pogrešali sestavnega načrta za prireditve te vrste. Takšne prireditve bi bile morale ta večer očistiti vse vrtove po celi Ljubljani, načrt in probuda bi morala priti pravočasno od pokrajinske uprave ali pa od mestne občine.

Objave

* Kamniška sokolska mladina priredi v korist Jugoslovanske Maticе v nedeljo, dne 11. junija v Kamniškem domu, v nedeljo dne 18. junija v Narodni čitalnici v Kamniku priljubljeno mladinsko Ribičičevo igro »V kraljestvu palčkov«. Začetek vsake predstave ob petih popoldne. Sedeži od 5 do 3 dinarje, stojšče 2 dinarja. Predprodaja vstopne v trgovinah Slatnar in Stergar. Prijatelji mladine, izkažite priznanje našim malim igralcem in obiščite lepo otroško predstavo v največjem številu. Napravite veselje malim in pomagajte »Jugoslovanski Matici«.

* Direktna avtomobilna zveza Ljubljana-Bled. Poročajo nam: Avtomobilna prometna d. d. v Ljubljani otvori jutri dne 10. junija, avtomobilno zvezo iz Ljubljane na Bled in sicer vsako soboto in dan pred praznikom. Odhod iz Ljubljane ob 16. uri pred »Jadransko banko«. Avtomobil se vrne vsak ponedeljek in dan po prazniku ob sedmih zjutraj iz Bleda od pošte. Vozil bo luksuriozni Avto-omnibus za 16 oseb v katerem ima vsak potnik svoj lasten fotelj. Vozna cena je iz Ljubljane na Bled 60 Din, za tja in nazaj 110 Din. Ročna prtljaga prosta. V predprodaji se dobivajo vozni listki v pisarni avtomobilne prometne d. d. »Jadranska banka«, drugo nadstropje, soba št. 44 ali pa po telefonu na telefonsko številko Jadranske banke »Avtomobilna«.

* Obrtno društvo v Zgornji Siskii priredi dne 11. junija vrtno veselico z obrtniškimi dobitki na lepem vrtu gostilne Sušteršič (vulgo »Slepi Janez«) v Zapužah. Začetek točno ob 15. uri.

Hči papeža

— Lukrecija Borgia

(Dalje.)

Predstava se je že zdavnaj pričela. Vrsto svojih umetnosti so že kazali španski žonglerji, ki so s svojo zares redko spretnostjo v metanju nožev, turkih krogel in gorečih bakelj vzbujali začudenje in odobravanje gledalcev. Na to so prihajali smeli jahati v areno, šest lepih žen v svetlih opravih in šest drznih možakarjev. Izvajali so najbolj vratolomne skoke in nepričakovane volte, preskakovali najtežje in najvišje zapreke, jezili skozi planene grmade in končno preplavali bazen poln vode. Na to je sledila tekina c starem rimskem stilu. Končno je stopil v areno nekakšen divjak, Hun ali German, ves gol, nazvan Herkules severa. Prenašal je izredno težke uteže in nazadnje je z razširjenimi rokami dvignil v zrak v vsaki roki po enega živega konja!

Ostale točke programa so se naglo menjale, ali radovedni množici vse to še doigo ni zadostovalo, kajti loža Borgiajev je bila še vedno prazna.

Ze je množica pričela dvomiti, ali bo papež s svojci sploh prišel na današnjo predstavo, ko najvišjo zvoki trobent in pozavn, da se bliža dvor.

Nekaj časa na to se prikažejo najprej tati, ki so se postavili okrog

baldašina, potem vstopi ceremonijar in tik za njim ves dvor. Burno ploskanje zaprsketa z vseh strani obširnega gledališča. Lukrecija Borgia se pokaže s svojim zaročencem. Rimljani so navdušeni. Na ložo prične padati dež cvetja.

Sedaj se pokaže Cezar Borgia in sicer z vsemi znaki svoje kardinalske časti. Lukrecija in Alfonso sta se prijazno naklanjala na vse strani in smehljaje odzdravljala, a Cezar je ostal v ozadju lože, prekrizal roki na prsih in mrzlo in brezčutno gledal v množico. Okrog dvajset oseb je spremljalo lepo papežovo hčer in njenega zaročenca. Vso to dvorsko gospodo je poznal ves Rim in povsod so se zdaj imenovala njihova imena: Kardinali Feruzi, Michial in Giulio Rovere. Tudi zadnjeimenovani je postal kardinal še zelo mlad in je sedaj stal bledega, zagledan in neopretno pred vhom v ložo. Ta človek mršavega asketskega obraza, nizkega stasa in ženskobelih rok se ponižno smehljaja. Da nima kardinalskega klobuka, bi ga gotovo vsakdo smatral za kakšnega nižjega sluga na papeževem dvoru. Nikdo vseh prisotnih ni mogel slutiti, da je ta po izgledu jetični in zelo ponižni človeček izbran od usode, da bo naslednik Borgiajevcev in bodoči tako sijajni papež Julij II.

Naimani pa je slutil kaj slinčnega Ce-

zar Borgia. Zato ga je gledal posmehljivo in zaničljivo.

Z Borgiaji so prišli zajedno tudi vodje Colonna in Gravina, grof Urbinsk in Camerinski, grof Šlenski in cela vrsta baronov. Med vsemi razkošnimi ženami in dekletki papeškega dvora pa je vzbujala največjo pozornost prekrasna vdovica grofica Orsini. Ko sta Lukrecija in njen zaročenec sedla v prvi vrsti na škrlatne sedeže, je grofica Orsini zavzela svoje mesto v isti vrsti, tik na desni strani papeževe hčere. Nato so šele drugi začeli posnemati njih vzgled ter posedati po prostoričih v svojih ložah.

Za vsakim stolcem je stal po en peš. Najlepši med njimi, dečko kakšnih deset let, je stal za grofico Orsinjevo. V mehkih kodrih so se spuščali njegovi plavi lasje in obkrožali rožno njegovo lice; velike, sanjave oči so nedolžno gledale v svet, morda že z znački bodočega žara...

Lepa grofica Orsini je naslonila svoj zlatolasi glavi na naslanjelo in z dolgim, globokim pogledom opazovala mladega paža.

Bila je zares neoprezna, da je na ta način še podžigala govorice, ki so že nekaj časa širijo po Rimu o njej in o tem otroškem pažu. Nekateri ljudje so namreč pripovedovali, da so od bive groficiene sobarice izvedeli, da se je lepa grofica Orsini, za katero je toliko viteзов zamaš brenenelo, smrti

zaljubila v to dete, v desetletnega paža, malega Gennara, ki je po čudnem naključju prišel v njeno službo.

V ložah so se pojavile še druge znamenite osebe, ki so zanimale občinstvo. Tako papežev tajnik Malatesta in njegov kolega Eroche, potem takrat glasoviti napoljski pesnik Sannazar, v Rimu priljubljena in slavljena pisateljica Sanuta in Monaens, ter škofa Gormberto in Giorio.

Predstava se je nadaljevala, toda gospoda v ložah se ni niti najmanj brigala za to, kar se godi v areni. Cezar je kramljal z ostalimi kardinali, vojvode, grofi in baroni so se zanimali za dvorske dame, grofica Orsini pa je od časa do časa zaspeptala kakšno besedico mlademu svojemu pažu in spremljala svoje šepetanje z vročimi pogledi, katere je nemirno opazoval grof Borgia s svojega sedeža. Le Lukrecija in Alfonso sta bila zatopljena drug v drugega, gledala si v oči in pozabila na ves svet okrog sebe.

Nenadoma pa ohrene Lukrecija svojjo glavi in vpraša tajnika Malatesto: »Ali mojega brata dona Juana še ni v Cirku?«

»Nisem še imel te časti, da bi bil zapazil vojvode gandskega!« odvrne vljudo in ponižno papežev tajnik in se pokloni. Cezar pa, ki je bil slišal vprašanje Lukrecije, se brzo približa in dostavi: »Moj svak bo dobro storil, če zaduži vsako ljubosumnost v

svojem srcu, ker kolikor tudi ljubimo vsi Lukrecijo, je vendar gospodar njene srca moj gospod brat Ivan.«

»Nikdar ne bom poskušal!« — odvrne Alfonso — »sicerno ljubav napravi bratu zmanjševati ali ovrniti. Plemenito srce, kakor Lukrecijino, ima mesta i za ljubezen do soproga i do brata.«

»Izvanredno dobro govorite!« odgovori Cezar, vzdigne nekoliko svoje trepalnice in s polnim, toda zelo čudnim pogledom pogleda svojo sestro. »Izvrstno! Ali slišiš, Lukrecija? Tvoj zaročenec zagotavlja, da ne bo nikdar ljubosumen na nijednega tvojega brata!«

Lukrecija prebledi in skoraj zlomí tanke sionokosne palčice svoje pahljaje. Ne odgovori niti besedice.

»Sister pa ne smemo biti začuden!« nadaljuje kardinal, »ako sa moj brat nocoj sploh morda ne prikaže tukaj! Mogoče zopet sedi v svoji palači nad svojimi priljubljenimi knjigami. Nad njimi on čisto pozablja na življenje in na ljudi, pa tudi na svoje visoko mesto in na dolžnosti, ki mu jih nalaga. Posebno še sedaj, ko se je posvetil novemu studiju!«

»Moj brat Juan se je posvetil novemu studiju? Kakšnega pa?« vpraša Lukrecija.

»Hebrejski jezik proučava!« odgovori Cezar in zopet pomembno naglasí vsako besedico.

Domače vesti

Grobovi srbskih vjetnikov, umrlih v Nemčiji. Nemško poslanstvo je poslalo ministrstvu za vere zbirko fotografij srbskih vojnih grobov v Nemčiji. Iz fotografij je razvidno, da se grobovi nahajajo v najlepšem redu. Tu se nahajajo zelo lepi spomeniki, ki so jih izdelali prvostolni umetniki. Spomenik v Ulmu je zelo velik in predstavlja mrtvega vojaka v srbski uniformi, ki leži na mrtvaškem odru, poleg njega pa stoji dvoglavi beli orol. Napisi na spomenikih so v našem in nemškem jeziku. Nemško poslanstvo je naprosilo našo vlado za pojasnilo, kako se upravljajo nemški grobovi v naši državi.

Odlikovanje češkoslovaškega polka v Skoplju. Povodom prihoda češkoslovaške delegacije v Beograd bi se imelo te dni izvršiti v Skoplju odlikovanje tamošnjega češkoslovaškega polka. To slavnostno odlikovanje pa je preloženo na mesec julij ter bo posebna češkoslovaška delegacija pri tej priliki obiskala tudi Kragujevac in grobove 44 Slovakov, vojakov bivšega avstro-ogrskega 71. polka, ki se je meseca julija 1918 skupno z domaćimi prebivalstvom v Kragujevcu upri avstrijski okupacijski oblasti in nekoliko dni krepko držal mesto v svojih rokah. Upor je bil udušen, slovaški vojniki pa so bili postreljeni.

Solsko društvo za Juljsko Bencijo. Kljub neštivilnim peticijam italijanske vlade ne stori ničesar v prosep slovenskega šolstva v Juljski Benciji ter ovira, kjer le mogoče njegov razvoj. Slovenci in Hrvatje so valed tega prisiljeni, da sežejo po samopomoči. V to svrhu osnujejo «Solsko društvo», ki prevzame nalogo prejšnje Ciril Metodove družbe. Ustanovni občni zbor se vrši dne 2. julija v Sežani.

Likvidacija tržatev naših državljanov pri poštni hranilnici na Dunaju. Ministrstvo pošte in brzojava objavlja, da je na rimski konferenci dne 6. aprila letos bil podpisan sporazum o prenosu vlog naših državljanov pri poštni hranilnici v Beču in se bo ta sporazum izvršil, kakor hitro bo ratificiran od vseh pogodbenih držav. Za vloge pri poštni hranilnici v Budimpešti se bo sklenila pogodba na posebni konferenci, ki jo bo sklical madžarska vlada.

Odgovor na poziv. Gospod doktor Ivo Tavčar objavlja kot upravni svetnik in gospodar Narodne tiskarne, ki je lastnica «Slovenskega Naroda», takozvani poziv na nas, naj mu povemo, kdo in kdaj je podpisal «Slovenski Narod» čez «Jutro» si je dovolilo razna namigavanja in opetovana očitavanja, da se je «Slovenski Narod» prodal itd. Poziv gosp. doktorja je precej nejasen in bi nam dovolil, da se z njim nekoliko pošalimo. Nočemo biti hudobni in vpraševati, na koga se nanaša njegova izjava, da je «Jadranska banka naročila in plačala svoje letno poročilo, kakor vsak drug klient in naročnik ter da je bil račun sestavljen na podlagi tarifa». Ali velja to za objavo Kamenarovičevega «ekspozéja» v uredniškem delu «Slovenskega Naroda»? To smo namreč mi med drugim trdili. Gospod doktor naj si ponovno prečita naše konkretne očitke v nedeljski številki «Jutra» in potem še enkrat vpraša, ali pa takoj pristopi razjasnjenju pred sodiščem. «Pozvani gospod» je v «Jutru» vsak dan podpisan in se ni nikdar bil v položaju, da bi moral svoje ime zatajiti. Gospod doktor Ivo Tavčar naj bo uverjen, da bo očitke, ki jih je «Jutro» objavilo, tudi dokazalo s pričami, o katerih verodostojnosti tudi on ne bo mogel dvomiti niti trenutno. — Uredništvo «Jutra».

Izpremembe v železniški službi. Vođa železniške postaje v Dravogradu g. Franjo Seničar je premeščen na Pragersko, uradnik g. Novak iz Vuhreda v Brezno, uradnik g. Veko Stepec pa iz Vuhreda v Trbovlje.

Imenovanja pri mestnem magistratu mariborskem. Poročajo nam iz Maribora: Občinski svet mariborski je izvršil sledeča imenovanja: Magistratni ravnatelj Alojzij Köchler v VII. činovnem razredu z veljavnostjo od 1. marca 1921; magistratni nadofical Janko Jež v VIII. činovnem razredu z veljavnostjo od 1. avgusta 1921 z naslovom ravnatelja mestnega vojaškega urada; računski uradnik Franjo Štor v VIII. činovnem razredu z veljavnostjo od 1. maja 1922 z naslovom računski nadrevident; ravnatelj mestnega pogrebnege zavoda Emil Gerbec v VIII. činovnem razredu s 1. junijem 1922; predsedstveni tajnik Milko Hojan v IX. činovnem razredu s 1. majem 1922; računski oficial Rudolf Sedevidč v IX. činovnem razredu s 1. majem 1921 z naslovom računski revident; računski oficial Stanko Snaderl v IX. činovnem razredu s 1. majem 1922 z naslovom računski revident; živnozdravnik Maks Rojko v IX. činovnem razredu s 1. januarjem 1922; rač. asistent Vrsič v X. činovnem razredu s 1. oktobrom 1921 z naslovom računski oficial; mestni upravitelj Josip Sterle v IX. činovnem razredu s 1. novembrom 1921; začasni asistent Stefan Pirh v XI. činovnem razredu. Stalno so imenovani: Franc Hofer in Franc Kramberger v XI. činovnem razredu, gđ. Jozica Pajter, Stefa Kamenšek in Marica Picelj kot oficiantinje. Za kancista je imenovan poduradnik Josip Hardinka, za poduradnika Emil Chlebeum. Josip

Heinrich, Vinko Berstovšek, Vinko Kopicer, Fran Vizovšek, Janko Eferl, Ivan Andlovec in Jakob Antolič; za računski praktikante Pavel Rostohar, Kralj Novak in Alojzij Markovič. Predsedstveni sluga Simon Klemenčič je pomaknjen v II. plačilno stopnjo slug.

Razpisane zdravniške službe. Razpisane je v definitivno zasedenje služba šef-zdravnika v zdravilišču za bolne na pljučih Topolšica pri Šostanju s plašč. 8. činovnega razreda. Zdravstveni odsek razpisuje nadalje mesto sekundarja v splošni bolnici v Mariboru. Interesente se opozarjajo na razpis v «Uradnem listu».

Iz učiteljskih krogov smo prejeli: Spominjam se, da je prišel nekoč od višje šolske oblasti odlok, ki je imel blag namen. O priliki oddaj službenih mest omenjati številni kljunjki pritiskačev, češ naše geslo je v prvi vrsti: število službenih mest, kvalifikacija in nato družinske razmere. Potolaženi smo bili vsi, ki se potikamo že dolgo vrtajo po oddaljenih krajih, po slabih stanovanjih — z nezadostno prehrano — saj je čisto kratka velika milost, ako se nas sprejme, ker se ne splača kuhati za eno, dve osebi. In «takih» nas je zelo, zelo veliko. Upali smo in upali. Pa je prišlo vse drugače. Gospodje pri zelenih nizah so se nekako pohotajali nad dejanji svojih prednikov iz glasovite ere Susteršič et consortes. Po mestih sedi nebroj mladih učnih moči, ki potrepijajo čakajo po celo vrsto let, češ, nazadnje bom pa le, če ne drugače, že vsled nadležnosti, kar svetopisemski berač, zasedel toplo gnezdece, pa mi ne bo treba po oddaljenih krajih se ubijati. Mesto je le mesto! Vsi starejši ste pa že vajeni — kar ostane zunan! Danes nas to boli bolj kot nekdanj — saj smo vedeli, da tujec, ki nam je kruh rezal — ne more drugače. Zato pa mi zapostavljeni apeliramo na merodajne šolske oblasti, da se res drže gori omenjenega gesla — ker nas drugače le more zapustiti dobra volja in vzbujeno nezadovoljstvo ne bo v prid niti šolstvu, niti onim, ki ga vodi.

Priznanje domačemu podjetju. Poročajo nam: «Orient» mednarodni trgovsko-speditorski in skladiščni delniški družbi v Mariboru je bil od Njeg. Veličanstva kralja Aleksandra I. podeljen naslov «Kraljeva dvorska speditorska» in priznanje za zasluge na internacionalnem trgovskem in speditorskem polju.

Prevneti policija. «Zadružna tiskarna» v Ljubljani je včeraj dopoldne ovadila policijo, da so prišli v tiskarno trije člani «Orjuna», ki so z grožnjami zahtevali, da morajo v obratu prenehati z delom. In policija se je takoj podala na pogon za nevarnimi zločinci. S pomočjo neke vnete uslužbenke tiskarne se ji je res posrečilo jih izslediti. Arretirala je v Selenburgovi ulici, kjer se je gnetlo ljudi, ki so se vračali od vojaške parade v Zvezdi, štiri mlade gospode ter jih odvedla kljub protestom stante peče na policijsko ravnateljstvo, ne da bi pustila, da se legitimirajo. Šele po polurnem čakanju na policijski stražnici se je ugotovilo, da dotični prevneti gospodje stražniki niso «vjeli» pravil, ampak so s svojo nepotrebnostjo in nerodno aretacijo kompromitirali docela nedolžne mirne pasante, ki so jih vprčo neštete minotice prišli kakor navadne zločince. Aretacija je vzbudila v gosto obljudeh ulicah veliko senzacijo.

Obrotni shod v Beltincih. Prekmurski obrtniki priredijo prihodnjo nedeljo v Beltincih velik obrtni shod, na katerem se bo razpravljalo o vseh aktualnih vprašanjih, med drugim tudi glede udeležbe na mariborski obrtni razstavi.

Umri je v Remniku na Stajerskem dolgoletni tamkajšnji učitelj, od prejšnjega sem nadučitelj g. Janko Kavčič, rodom iz Ljubljane. Vodstvo šole je začasno poverjeno g. Maksu Piven, učitelju v Marenbergu. — V Brezicah je umrla ugledna meščanka g. Alojzija Lebar, posestnica in klobučarjeva vdova. Naj v miru počiva!

Zlet na Gorjance. Iz Metlike nam poročajo, da se je zlet na Gorjance na Binkoštno nedeljo prav lepo obnesel. Prišlo je precej planincev in Sokolov iz Novega mesta. Kostanjevica, Senjerna Metlike in Sošice. Kmalu so zagoreli ognji nad katerimi so se vrtili janci. Začela se je neprilipena zabava med gosti in razlegalo se je petje na vse strani. Na razvalinah cerkve sv. Jere je zapel o vojni in ujedinjeni Jugoslaviji soški guzlar Marko, ki je žel za svoje petje obilo pohvale in drobiča. Ko pa je začela godba kolo, je minula takoj vsa trudnost in vse se je zavrtelo v dvadeset in dva. Nato so se oglašili govorniki, med kojimi naj omenimo v prvem redu znanega veleposestnika Dako Makarja, katerega govor je izval med poslušalci velikansko navdušenje. Govorili so še Vojska iz Novega mesta in Janko Hranilovič iz Sošice. Objubili smo si, da se sestajamo vsako leto na Jurjevo v Gorjancih.

Metlike nam poročajo: Koncert godbenega kluba in pevskega odseka Sokola v Metliki je izpadel nad vse pričakovanje izborno. Pevci in godbeniki so častno rešili svojo težko nalogo. Metlika razpolaga z izbornim pevskim materialom, ki bo dosegel še lahko krasne uspehe, če bode vstrajno nadaljeval za početo delo. Mladi nadarjeni učitelj Vičgele je lahko ponosen na proizvajanje pod njegovim vodstvom. Vidi se, da učitelstvo doseže lahko lepih uspehov. Če

se posveti delu. Zahvale tako ni pričakovati zlasti od takih, ki jim je učitelj še vedno «skrice», pa naj bo to že v Metliki ali kje drugod.

Stavka v Westenovi tovarni končana. Med organizacijo kovinarjev v Celju in posestnikom tovarne g. A. Westenom se je preteklo soboto dosegel sporazum. Plače delavstvu se zvišajo za enkrat povprečno za 25 odst., vendar tako, da dobe najbolj prizadeti tudi do 35 odst. Podjetje se je zavezalo, da bodo zopet sprejeti v službo vsi delavci, ki so bili pred stavko uslužbeni. Po dva in pol mesečni stavki se je z delom včeraj zopet pričelo.

Toča na Stajerskem. V vinorodnih Halozah je v soboto popoldne ob hudi nevihti vinogradi padali debela toča, ki je zlasti v žagradih napravila ogromno škodo. Na Binkoštno nedeljo pa je toča pobila v okolici Pragerskega.

Smrtne nesreče. V Orhovi vasi pri Mariboru se je prošli četrtek nek petnajstletni deček igral na drogu z električnim vodom. Komaj je prijel za žico, se je mrtve zgrudil na tla. Obleka na njem je zgorela.

Grozna nesreča vsled šrapnelov. Posestnik Jozef Markič iz Bat na Primorskem je poizkušal, kakor že mnogo drugih, ki so pri tem ponesrečili, odpreti šrapnel večjega kalibra, da bi dobil iz njega svinčene kroglice. Šrapnel je eksploziviral in Markiča smrtonovarno ranil, tako da je kmalu potem izdihnil. Nesreča pa je hotela, da so bili v bližini še drugi šrapneli, ki so se vrgali. Težko ranjene so bile tri osebe.

Najden utopljenec. V Vuhredu so v soboto potegnili iz Drave neznanega moškega, ki je okrog 30 let star. Truplo je že dalje časa ležalo v vodi in je od rib že precej objedeno. Razen oči in ušesnih dolenke nima ničesar na sebi. Mrlika so pokopali v Vuhredu. Identiteta se ni mogla določiti.

Zopet dvojni samomor. Iz Zagreba nam poročajo: V sredo jutraj so našli seljaki, ki so vozili proti Brestovcu, ob cesti blizu sanatorija za bolne na pljučih mlado deklico, težko ranjeno na glavi. Deklica je bila še pri zavesti. Seljaki so jo prepeljali v sanatorij, kjer so ji zdravniki nudili prvo pomoč. Povedala je, da je medicinska zagrebska univerza Olga Mihelič in da se je v družbi medicinskega F. Nussenbauma ob petih jutraj z izvoščkom semkaj pripeljala. Sklenila sta bila, da gresta prostovoljno v smrt. Nussenbaum ji je pogol kroglo v glavo, naka se je zrušila na tla. Misleč, da je Olga že mrtva, je Nussenbaum ustrelil tudi samega sebe. Našli so ga mrtvega v grmovju ob cesti. Njegovo truplo so prepeljali v mrtvašnico, Olga Miheličeva pa v neko zagrebsko bolnico. Njeno stanje je težko, a ne brezupno.

Ponesrečena tatvina. V Velikih Laščah je v noči 2. junija vlomil tat v železniško skladišče ter odnesel za 200 tisoč kron manufakturnega blaga. A že naslednji dan je prišel tat na grospeliškem kolodvoru orožnikom v roke. Tat Alojzij Anžlovar, ki je nosil s seboj nabit revolver, je imel še 16 kosov blaga, ostalo blago pa je zakopal v nekem gozdu pri Laščah, kjer se je tudi našel.

Ubešli ropar pod ključem. Pred kratkim je Anton Čuden, rodom iz Brezovice, iztihotal iz Jugoslavije štiri konje v Italijo. Italijanske oblasti so anulo, da so bili konji ukradeni in je vsled tega Čudna izgnala nazaj v Jugoslavijo, kjer ga je aretirala omejni komisarijat na Rakeku, ker ima na vesti dva po prevratu izvršena roba.

POKRAJINSKA OBRtna RAZSTAVA V MARIBORU.

(8. — 17. septembra).

Posebni oddelek konzumentov na razstavi. Marsikdo pozna iz vsakdanjega življenja, da je še mnogo izdelkov, katerih ne izdeluje naša domača obrt in jih moramo zato uvažati iz inozemstva, da bi se lahko izdelovali tudi pri nas. Vzemimo n. pr. stolčke, kakoršnje uporabljajo lovci. In sličnih predmetov in potrebščin je še vse polno. Da se morejo tako obrtniki kakor občinstvo seznaniti s takimi predmeti, je razstavni odbor sklenil, prepusiti, če mogoče tudi brezplačno posoben oddelek, kjer bodo razstavljeni taki predmeti. Ta načrt mora zanimati ne samo obrtnike, ampak tudi vsakega posameznika. Zato se vabi občinstvo, da sporoči svoje tozadevne želje razstavnemu odboru in naznani one predmete, o katerih misli, da se pri nas ne izdelujejo, da bi se lahko, ter po možnosti tudi pošlje take predmete odboru v svrhu razstave. Posebno opozarjamo na to naše trgovce-uvoznike.

Nagrade za razstavljene predmete. V odboru pokrajinske obrtne razstave se nahaja posebna cenilna komisija, ki bo vsako razstavljeno delo ocenila in predložila za podelitev nagrade, oziroma diplome na pristojnem mestu v Ljubljani, oziroma v Zagrebu. Pričakujemo od vseh razstavljalcev, da bodo kar najživahnejše tekmovali med seboj za pridobitev prve nagrade, oziroma diplome, kar ni le častno, ampak za vsako podjetje zelo koristno.

Podpora. Pokrajinski namestnik in pokrovitelj razstave Ivan Hribar, je poklonil iz lastnega fonda 50.000 K podporo za pokrajinsko obrtno razstavo v Mariboru. Želimo, da bi tudi drugi odlični faktorji imeli toliko razumevanja za to prevažno obrtno zadevo.

Gospodarstvo

NOVI PREDPISI ZA UVOZNI IN IZVOZNI OPLEMENJEVALNI PROMET.

V «Službenih Novinah» od 15. maja t. l. je objavljen zakon o izvozu na predelavo, s katerim se menja vse dosedanje zakonske določbe in predpisi, ki se nanašajo na oplemenjevalni promet bilo pri izvozu bilo pri izvozu. Posebno izjube svojo veljavnost določbe čl. 7. zakona o splošni car. tarifi in čl. 83, 84 car. zakona; odbedbe čl. 98, 99 in 101 pa se menja v kolikor nasprotujejo novim odredbam.

Pod uvozom in izvozom na predelavo (oplemenjevalni promet) se v smislu novega zakona razume predelavanje, dodelovanje, obdelovanje in popravilo vsakejake vrste.

Uvoz in izvoz v oplemenjevalnem prometu dovoljuje za vsak posamezen slučaj finančno ministrstvo Generalne direktcije carin v Beogradu kamor se naj tudi pošiljajo potrebne prošnje.

Uvozni (aktivni) oplemenjevalni promet se bo dovoljeval brez težkoč, ker je narodno-ekonomsko koristen. Pač pa omenjeni zakon omejuje izvozni (pasivni) oplemenjevalni promet, ki našemu narodnemu gospodarstvu stvarno škoduje, samo na slučaj, če se oplemenitev (predelava, obdelava, popravilo itd.) sploh ne more izvršiti v zemlji ali pa se blago ne more predelati, obdelati ali popraviti v zemlji v istem obsegu ali v enaki kvaliteti kot v inostranstvu.

Pri uvozu in izvozu v oplemenjevalnem prometu se plačajo vse sporedne pristojbine, ki so predvidene za carlinsko blago; carina sama pa se samo osigura bilo z garantnimi pismi, kavcijo ali z državnimi papirji. Pri povratku oplemenjenih predmetov iz inozemstva se mora plačati uvozna carina po tarifskih postavkah na vse, kar je takim predmetom bilo dodano v inozemstvu.

Generalna direktcija carin bo v kratkem sporazumom z trgovskim ministrom predpisala pravilnik, ki bo vseboval podrobnosti glede izvršitve omenjenega zakona.

Z ZUNANJH VINSKIH TRGOV.

V Avstriji so cene vinu švrste, ker so zaloge že male. Vendar vlada na vinskem trgu mrtvilo. 6 - 7 odstotna vina po 500 — 600 Ka, letošnja po 1000 — 1200 Ka. Stanje vinogradov je dobro.

V Madžarski nastopa po živahni vinski trgovini mrtvilo. Največ se ekspedira že prej nakupljeno blago v Avstrijo, Švico, Češkoslovaško in Nemčijo. Mnogo vina gre celo v Italijo, kakor se zdi, na francoski račun. Cene so stalne, zaloge finih vin so že male. Rdeča in bela 12 — 14 odstotna vina se plačajo po 45.50 — 55 Km, zelenkasto bela vina po 30 — 40 Km ali postaja. Vinogradi obetajo dobro.

V Rumuniji trgovina slaba. Nekaj malega se izvaž v Avstrijo. Boljših vin ni. 8 — 9 odstotna vina se prodajajo po 5 lejev iz kleti. Vinogradi so slabo prezimili in se ne obeta dobra trgatve.

V Nemčiji je nastal v vinski trgovini zastoj, ker so v glavnem potrebe krite. V glavnem so vinogradi dobro prezimili, le ponekod ob Renu je napravil mraz večjo škodo.

V Franciji so cene stalne. Povpraševanje je precejšnje. V Bordeauxu se plača 1150 — 1200 frankov tona rdečega vina. Za 7 — 10 odstotna vina se plača povprečno 94 — 115 frankov za lit. Lepo vreme upliva zelo povoljno na razvoj vinogradov.

TRŽNA POROČILA.

Zagreb, 7. junija. (Tedenski sejem.) Slab dogon, malo kupcev. Cene so se glabale sledeče (kg žive teže): voli I. 40 — 44 K, II. 34 — 38 K, III. 28 — 32 K, mlada živina 32 — 36 K, krave srednje 30 — 36 K, mršave (za klobase) 26 — 28 K, teleta boljše 42 — 44 K, slabša 38 — 40 K, svinje I. 82 — 88 K, II. 72 — 77 K, III. 66 — 68 K. Novo seno se je plačalo po 500 — 700 K, staro po 900 — 1050 K, detelja nova 700 — 850 K, slama po 300 — 400 K za 100 kg. Prišlo je nekaj italijanskih kupcev, ki pa so povpraševali samo po konjih. Par srednječkih kinetijskih konj je stal 70.000 K, dočim se je za lažje plačevalo 40 — 60.000 K.

Zagreb, 7. junija. (Žitni trg.) Izgleda, da naraščanje dinarja prav nič ne upliva na žitne cene, ki kljub temu naraščajo dalje. Koruza stane 1300 — 1320 K na vojvodinska postaja.

— Naša trgovinska pogodba z Nemčijo. Iz Beograda poročajo: Zunanje ministvo objavlja, da naša trgovinska pogodba z Nemčijo vsled tehničnih ovir doslej ni mogla stopiti v veljavo, da pa bo v najkrajšem času podpisana od kralja in objavljena v «Službenih Novinah».

— Carinjenje pošiljk pošiljk brez odobritve odbora pri Narodni banki. V zmlusu odloka generalnega inšpektorata br. 7033—22 so carinarnice pooblašene, da morejo vse poštnje pošiljke, ki vsebujejo blago, ki ni prepovedano za uvoz, ocarinirati brez odobritve plačilnih sredstev od Narodne banke, če je tako blago prišlo v kraljevino čez morje do zaključno 25. aprila t. l. Na dotičnem računu mora carinski organi označiti: da je ocarinjeno po deklaraciji št. ... in odloku I br. 7033, Z odlokom gen. inšpektorata I br. 7644 od 20. V. t. l. je nadalje dopuščeno carinjenje brez odobritve Narodne

banke vsega onega blaga v poštnih paketih, ki ni prepovedano za uvoz in ki je namenjeno za privatne osebe in bo služilo za njihovo osebno ali domačo potrebo, končno onega blaga, ki vsebuje vzorce brez vrednosti.

— Prosti izvor oljnatih bučnih pogac in zmlitih bučnih luščin. Ministrstvo za poljedelstvo je z odlokom št. 13282—IV. od 18. maja t. l. odredilo, da bučne pogace kot preostanek pri proizvodnji bučnega olja, in zmlite bučne luščine niso prepovedane za izvoz. Izvozna tarifa za tako blago ne odreda nikake izvozne carine, niti je blago podvrženo osiguranju valute.

— Nemško prodiranje v Dalmaciji. Iz dobro informiranega vira izveemo, da kupuje nemška tvrdka Lisauer v Kölnu 51. odst. delnice «Adria-Bauxit, d. d.». Te delnice bi imela prevzeti nemška vlada v svrhu, da si osigura en del našega boksita v Dalmaciji. Naravno, da bi se s tem vgnezdila nemška veleindustrija v Dalmaciji, in to na način, da bi eksploatirala samo surovi material te naše zemlje; s tem bi se tudi korist naših boksitnih interesentov v Dalmaciji jako zmanjšala in bi tudi država pretrpela škodo v toliko, da bi dobiček ne ostal doma, temveč bi šel v nemške roke.

— Gremij trgovcev v Ljubljani opozarja vse svoje člane na razglas delegacije ministva financ v Ljubljani, ki je objavljen v «Uradnem listu» št. 59 z dne 3. junija ter se tiče prometnega davka. Navedeni razglas daje navodila o vođenju knjig opravljenega prometa ter se ne tiče samo onih trgovcev, ki imajo letno nad 360.000 Din prometa, ampak tudi onih, ki bodo plačevali prometni davek pavšalno. Vsem tudi najmanjšim trgovcem se torej priporoča, da si nabavijo citirani «Uradni list».

— Nova tvornica testenin v Dalmaciji. V Splitu je osnovala zagrebska trgovinska družba «Vestra» tvornico testenin in suhorja z delniško glavnico 8 milijonov kron. Tvornica bo mogla proizvajati dnevno 3000 kg testenine.

— Vinarska in sadjarska šola v Aleksandrovu se je osnovala te dni.

— Nemški zlati nadavek (aglo) znižan. Uradna cena za nakup zlatih novcev je znašala v obeh zadnjih mesecih 1200 papirnatih mark za komad 20 mark, za ta teden pa se je znižala na 1100 papirnatih mark.

— Podaljšanje nemško-italijanske trgovinske pogodbe. Nemško-italijanska trgovinska pogodba, ki je bila dne 28. avgusta 1921 sklenjena za 9 mesecev, je podaljšana za nadaljnjih 9 mesecev.

— Studijsko potovanje švicarskih veleindustrijalcev in trgovcev v Budimpešto. Čuška sekcija madžarske trgovinske zbornice za Švico priredi sredi junija studijsko potovanje švicarskih veleindustrijalcev v Budimpešto.

— Ohtok bankovcev v Madžarski. Po izkazu Madžarskega državnega notnega instituta z dne 31. maja je narasel ohtok bankovcev v Madžarski od 23. do 31. maja za 1,014,876.087 na 31,930,265.195 madžarskih kron.

— Letošnja produkcija volne v Madžarski se ceni na 4.5 milijona kg. Od tega je 3 milijone volne odrejeno za izvoz.

— Številno konkurzov v Nemčiji se manjša. Nemški finančni časopis «Die Bank» poroča, da je bilo v maju 1922 otvorenih v Nemčiji 91 konkurzov proti 109 v aprilu in 182 v marcu 1922. Lani maja je bilo v Nemčiji 384 konkurzov.

— Dobava papirja za pakovanje eksploziv. Uprava smodnišnice v Kamniku razpisuje na dan 26. junija ob 11. uri dopolne drugo ofanotalno licitacijo glede dobave 28.200 kg papirja za pakovanje eksploziv. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Borza

Zagreb. Borza je bila danes radi kraljeve poroke zaprta. Izven borze pa so notirali: Dunaj 0.465, Berlin 24. Rim 333.75, Pariz 612.50 — 615, London 306, Budimpešta 7.875, dolar 65.

Dunaj. Zagreb (v dinarjih) 214.58 — 214.82, Berlin 53.57½ — 53.67½, London 665.75 — 666.25, Milan 770.70 — 771.30, Newyork 147.94 — 148.06, Pariz 1346.50 — 1347.50, Praga 288.15 — 288.35, Curli 2866.75 — 2871.25, dolarji 146.94 — 147.07, n. marke 53.70 — 53.80, dinarji 214.08 — 214.32, francoski franki 1341.50 — 1342.50, funti 661.75 — 662.25, lire 764.70 — 765.30, čsl. krona 287.40 — 287.60, švic. franki 2853.75 — 2876.25.

Praga. devize: Berlin 18.70 — 18.90, Curli 988 — 999, Milan 269 — 271, Pariz 471 — 473, London 231.75 — 233.75, Newyork 51.35 — 51.95, Beograd 74.50 — 75.50, Sofija 36.55 — 37.65, Dunaj 0.28 — 0.45, Varšava 1.18 — 1.38, valute: n. marke 18.70 — 18.90, švic. franki 983 — 987, lire 266 — 268, franc. franki 468 — 470, funti 230.75 — 232.75, dolarji 51.10 — 51.70, dinarji 74.50 — 75.50, avstrij. krona 0.28 — 0.45, poljske marke 5.80 — 6.70.

Curli. Berlin 1.88, Newyork 52.175, London 23.51, Pariz 47.62½, Milan 27.20, Praga 10.07½, Budimpešta 0.60, Zagreb 1.90, Sofija 3.85, Varšava 0.13, Dunaj 0.63½, avstrij. krona 0.03½. **Berlin:** Italija 1455.65 — 1459.35, London 1246.40 — 1249.60, Newyork 277.65 — 278.35, Pariz 2543.80 — 2548.20, Švica 5228.30 — 5241.70, Dunaj 1.90 — 1.94, Praga 535.30 — 536.70, Budimpešta 31.24 — 31.29, Bukarešt 1.85, Zagreb 4.05, Sofija 199.75 — 200.25.

Prijatelj Svobodni Coku!

Nov grob! Komaj tri leta so minila, edkar smo se sestali, mladi, polni sile in idealne poštvenosti, da kot nova generacija doprinesemo svoj obol na oltar domovine, pa že zijajo globoke vrzeli med nami.

Se Te vidim, dragi Dinko, kako iskreno si oči tvojih naše delo, kako nas pozivaš v borbo za obstojnost jugoslovanske ideje in kako nam poln zaupanja v zmago razkriva načrte za bodočnost. Prav kakor danes je sijalo solnce, ko si nas vodil v boj za slavni naš Korotan, a kako različni so občutki, ki nam trgajo srce ob spominu. Polni vere in prekipelosti življenske sile smo hoteli za Teboj, Dinko, sedaj pa pripogibamo kolena ob grobu svojega voditelja. Kličemo Te, glej, potrebuješ nesebične borce, a Ti, ki si bil vedno prvi, Ti, ki si bil vedno najboljši med najboljšimi, Ti spiš in se ne odzoveš? Zakaj tako, Dinko? Ali ne zaupaš več tisti omladini, ki si jo zbral sam, ali si izgubil vero v nepremagljivo moč jugoslovanske ideje? Zastonj Te vprašuje omladina, zastoj Te kličemo Tvoji prijatelji, Ti, Dinko, ki si bil vedno najboljši med najboljšimi, Ti spiš in se ne odzoveš? Z globoko iskrenostjo smo se zgriježili okrog prapora, ki si ga visoko dvigal Ti, Dinko, z drgetajočim srcem smo sledili gigantiki borbi, ki si jo vodil z neizmerno potrpežljivostjo in energijo z zahtevno boleznijo, in danes, prijatelj, ko nam mrzle črke tržanske brzjava naznanjajo, da si podlegel, globoka bol ne pripušča primernega izraza potrtosti.

Izšel si iz vrst tiste omladine, ki je prva spoznala svetost praktične izvršitve ujedinjenja vseh Jugoslovancev, neustrašnost in skrajna požrtvovalnost sta dediščina, ki si jih bil zapustil mlajši generaciji, kjer si v rodovitno zemljo vsejal seme, ki mora roditi tisočere sadova. Neizprosno v borbi za svobodomiselnost, požrtvovalen organizator omladine, predvsem pa blag tovariš, si iztrpal svoje sile v službi dijaštva in legel v prerani grob. Daleč od nas v zaslužnjeno mirorju počivaš, v zemlji, ki si jo tako zelo želel videti svobodno, in mi, Jadrančani, kolih ponos in up si bil, moramo striti v boleli zreti tja proti sinjemu morju, ne da bi Te mogli vsaj spremeniti na zadnji poti. Ne vile se ob Tvoje krste jugoslovanske trobojnice, ob grobu ne stoji omladina, ki si zanj žrtvoval vse, a vendar so naša srca združena, nad Teboj čuvajo naše sile, ki so posvečene povzdigi in osvobojenju vseh Jugoslovancev. Zatorej spi mirno in sladko, dobri naš Dinko, saj pride čas, ko se Ti poklonimo ob gomili z visoko plapolajočim praporom, ki si napisal nanj z lastnim življenjem: vse za Jugoslavijo.

Stane Rape.

Izjava*

Podpisana tem potom izjavljam da so bili gg. Bregar Franc, Bregar Roman, Pretnar Kasimir in Ronas dne 8. t. m. dopoldne v Selenburgovi ulici po moji krivdi pomotoma aretirani, ker sem jih zamenjala z nekaterimi mladimi gospodi, ki so istega dne zahtevali z grožnjami po raznih obratih, da se zaprota, ter obžalujem, da sem jim s tem pripravila na javnem prostoru tako nečuden skandal.

O. Trošt.

* Za vsebino te izjave je uredništvu odgovorno le toliko, kolikor predpisuje zakon.

Poslano*

Zvedel sem, da si gospod Vinko Kurent, moj bivši trgovski tovarš, izposuje denar pri raznih strankah ter je ena stranka poslala k meni po povračilo. Naznanjam vsem, da tvrdka Vinko Kurent in drug v Marenbergu ne obstoja več. Do 26. maja 1922. na ta račun prejeeto blago sem prevzel jaz in ga tudi plačam. Za poznejše pošiljke na ta naslov podpisani ne prevzamam nobene odgovornosti, kakor tudi ne za kakšne dolgovne, ki jih je morebiti napravil gospod Kurent.

V Marenbergu, dne 4. junija 1922.
Ivan Predan,
trgovca in župan v Marenbergu.

* Za vsebino tega poslanega je uredništvu odgovorno le toliko, kolikor predpisuje zakon.

Odgovorni urednik Fr. Brozovič.
Lastnik in izdajatelj Konzorcij "Jutra".
Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani.

Blago za prevleko divanov in drugega pohištva v veliki izbiri, dalje različno platno in jute za tapetnike, sedlarje i. t. d. priporočam tvrdka

A. & E. Skaberné,
Ljubljana, Mostni trg 18.

Kdor hoče kaj prodati
Kdor hoče kaj kupiti
Kdor išče službe itd.
— inesiraj v "Jutra"

Velika avto-delavnica in garaža
JOSIP JUG
sprejema vsakovrstna popravila od najmanjših do generalnih popravil. Postrežba točna, dela z jamčeno.

Maribor, Tržaška cesta 16.

Odpri pismo*

pokrajinskemu namestniku gospodu Ivanu Hribarju v Ljubljani.

Vojnik, dne 6. maja 1922.

Koncem leta 1921. sem Vam poslal sledeče pismo:

«Letos v februarju je prišel k meni podpisani upravljatelj Dobrnjskih Menic gospod Jankovič in mi ponujal avto kupiti, češ, da ga ima na prodaj in pravico, ga prodati. Jaz sem šel na delo in spravi skupaj družbo, za katere imenu sem začetkom marca že kupil avto in ga kupil za 90.000 kron. Gospod Jankovič je povrh zahteval zase provizije 10.000 kron, katere sem mu takoj izplačal (3. marca 1921.). Dne 5. marca 1921. sem izplačal tudi kupnino 90.000 kron v posojilnici v Celju. Ker naša družba od avtomobilne vožnje Celje-Dobrna ter je vsled tega postal avto za nas brez pomena, smo dne 19. junija 1921 prodali avto avtomobilni družbi „Pronet“ v Ljubljani, in sicer, ker smo imeli za avto že tudi precej izplačil za popravila, za 112.000 kron.

Dne 20. junija 1921 nam je pisala ta družba sledeče: «Glasom izjave Gospodarske komisije v Ljubljani je bil avtomobil znamke Saurer, ev. št. 156, oddan svoječasno upravništvu kopališča v Dobrni pod pogojem, da vrne voz Gospodar. komisiji v slučaju, da ga ne rabi več. Upravništvo torej ni bilo upravičeno prodati voz, in odpade s tem z Vami dno

* Za vsebino je uredništvu odgovorno le v toliko, kolikor predpisuje zakon.

16. junija 1921. sklenjena pogodba glede nakupa predmetnega avtomobila. O tem Vas obvestimo s pripombo, da smo oddali seznam o predmetnem vozu, ki ste ga izročili nam, pri Gospodarski komisiji proti potrditvi, ki se nahaja v našem varstvu.»

Nato sem 25. junija po gospodu dr. Kalanu sporočil gospodu Jankoviču, da smo zaznali, da ni bil upravičen prodati avta, ter smo mu dali voz vsled neveljavnosti pogodbe na razpolago z izpolnilom, da ga postavimo dne 27. junija na Dobrno proti povračilu kupnine po 90.000 kron, obresti od 3. marca 1921. v znesku 1.800 kron ter 22.000 kron za stroške popravil in izplačano provizijo.

Nato je prišel gospod Jankovič v moje gostilno in me prosil, naj obdržim voz v Vojniku, češ, da nima na Dobrni prostora. Ponujal mi je tudi 10.000 kron, češ, naj jih vzamem nazaj, on da bo že skrbel, da pridem do svojega denarja. Jaz nisem hotel ne enega ne drugega. Zato je prišel drugi dan še enkrat, in sicer k mojemu družabniku gospodu Ivanu Ungvarju in ga prosil, da vpliva name, da vzamem nazaj 10.000 kron. Ker se tudi gospod Ungvar ni udal, je šel gospod Jankovič k tretjemu družabniku, gospodu Ribiču, ki je pa tudi izjavil, da brez mene ničesar ne dobi. Tretji dan je prišel gospod Jankovič zopet k meni, je prinesel 10.000 kron v kuverti in me prosil, naj jih hranim v svoji blaginji. Pri tem je izjavil nemško, «dass ich ihn schonen soll, da er Weib und Kind habe», in da mu naj pozneje po dobrem izidu zopet vrnem 10.000 kron. Isti dan je v gostilni Kvas pred pričami izjavil, da če

pride on v preiskavo, pride v preiskavo tudi poverjeničstvo za javna dela. Tudi tisti dan nisem hotel sprejeti denarja z izjavo, da brez družabnikov sploh ničesar ne storim, kakor je gospod Jankovič zagotovil, da če ne sprejemem teh 10.000 kron, bo on ukrenil, da sploh ničesar ne dobi.

Drugi dan se je pripeljal gospod Jankovič četrti k meni, prinesel duplikat pogodbe o prodaji avta na licitaciji za 100.000 kron ter da je dobil on (Jankovič) 10.000 kron kot provizijo za trud, da spravi naš družbi koncesijo za avtovožnjo Dobrna-Celje, katere smo sicer prvotno dobili, a nam je bila že mesec dni pred tem njegovim obiskom zopet ukinjena s pripombo, da se državnim podjetjem ne dopusti konkurirati, ker smo bili cenejši.

Nato je gospod Jankovič dne 30. junija vložil zadevnih 10.000 kron v posojilnico v Celju ter tam naprosil, da pride ta znesek pred sklepom polletnega računa v polletno bilanco. Dne 7. julija je pisalo upravništvo državnih toplic Dobrna v Celju dr. Kalanu na njegovu pismo z dne 25. junija, da je imel gospod Jankovič s prodajo avta le toliko stiska, da je izvršil, kar mu je bilo naročeno od vlade, ter da je prodal avto po naročilu poverjeničstva za javna dela na javni dražnji za skupno ceno 100.000 kron.

Podpisani in pa odvetnik dr. Milan Orožen iz Celja pa sva bila še po tem pismu pri poverjeniku za javna dela gospodu Jamniku, ki nama je izrecno izjavil, da sploh ni bilo dano nikakršno tozadevno naročilo za prodajo voza ter da on do 3. julija sploh ni vedel, da je

bil voz prodan, oziroma, kje se nahaja. Okrog 7. julija sem vložil tožbo proti gospodu Jankoviču po dr. Kalanu. Dne 8. julija je prišel Jankovič v gostilni Branibor v Celju k meni in mojemu družabniku Ribiču s prošnjo, naj tožbo umaknemo, češ, da bo on v posojilnici vložil 100.000 kron izplačil pod pogojem, da mu pustimo obresti, glede ostanka 12.000 kron pa se bomo poravnali. To sem takoj sporočil dr. Kalanu.

Dne 26. julija pa sem prejel pismo deželne vlade, dostavljeno mi od upraviteljstva toplic, v katerem poverjeničstvo za javna dela poroča, da je deželna vlada v seji 9. julija prodajo avta naknadno odobrila.

Priprljam še, da je gospod Jankovič isti avto, o katerem trdi, da ga je že meseca marca pravnoverljivo prodal, še dne 10. julija posodil gasilnomu društvu v Novi cerkvi za vožnjo v Zalec, ob kateri priliki se je avto znatno poškodoval.

To so konkretna dejstva historijata prodaje avtomobila od strani gospoda Jankoviča. Kompetentna oblast naj presodi, v koliko je gospod Jankovič postal korektno ali nekorektno, pošten ali nepošten, ter v koliko je bila deželna vlada, ki še početkom julija o zadevni prodaji ni nič vedela (glasom izjave gospoda Jamnika!), upravičena to prodajo v seji 9. julija odobrila.

Ker na moje gorenje pismo od Vas nisem dobil odgovora niti ni bila izvršena preiskava, moram domnevati, da molče odobravate nekorektno postopanje zlasti Vaše uprave v Sloveniji. Zato izročam zadevo javnosti v presojo.

Julko Kovačič,

posesnik, trgovec in župan v Vojniku.

Mali oglasi

stanoje do 20 besedi Dja. 3-4, velikih nadležnih 5 besedi 1 Dja. — Trgovci oglasi, dopisovanje, ne prebivajo do 20 besedi 5 Dja., velikih nadležnih 5 besedi 2 Dja. — Plače ne sprej. (Lahko tudi v znanst.) Na vprašanje se odgovori, ako je vprašanje priloženo znanst. za odgovor.

Službe

Vajenec 1741

za kovaško obrt se sprejme takoj. Popolna oekba v hiši. Ponudbe na Ognjeval Finfinger, Smartno pri Litiji.

Uradnik

(neoznjen), z večletno prakso, zmogel vseh pisarniških poslov, želi primerne službe pri kakem podjetju v Ljubljani ali drugod. Cenjene ponudbe pod «Vestem» na upravništvo «Jutra».

Službo nočnega čuvaja ali kaj sličnega išče St. Skopski, Spod. šiška, Jernejeva cesta 48. Gre tudi izven Ljubljane. 1689

Službe

v spedijski trgovini išče trgovski pomočnik. Cenjene ponudbe na upravo «Jutra», Celje. 1569

Uradnik

1757
transportne in prometne stroške, verziran knjigovodja tudi v nemščini in cirilici, prevzame priložnostne opravke. Podrobne ponudbe pod «Prevoz» na upravo «Jutra».

Trije vajenci 1574

za mehanično obrt se takoj sprejmejo v mehanični delavnici Franca Kristana, Ljubljana, Kolodvorska ulica 26.

Dekle iz boljši rodbine, življila, 18 let stara, si želi službo v kakem damskem modnem salonu. Govori slovensko, češko in nemško. Ponudbe z eventualno hrano v hiši na upravništvo «Jutra» pod «Slovenka». 1713

Zastopnik 1705

prvovrstne tvrdke išče posredniško zastopstvo proti proviziji za papirnat in špece-

rijsko blago, špiritnoze, barve in olja. Poslužni dopis na upravništvo «Jutra» pod «Veščak 1022».

Prodaj

Štalni stroj, dva lesena kovača za parilo, se ceno prodajo. Naslov povle uprava «Jutra». 1662

Kdor želi orešnje,

naj se obrne na upravništvo «Jutra» pod «Redica». 1759

Večje množine vina,

Laške graševine 1. 1921. v 13 do 14 stopinj alkohola ima naprodaj graščina Jelše, Šmarje pri Jelšah. 1607

Proda se: 1700

Starinski vinski servis in spalna vreča za spati na prostem (Schlafsack), popolnoma nov, z značno blazinjo. Poizve se v trgovini Eržen, Kongresni trg 12.

Proda se pohištvo

s stanovanjem, jako na lepem kraju. Poizve se: Lončarska steza št. 12 od 7. do 12. ure.

Nacional. reg. blagajna se proda. Vprašati je pod «Blagajna», poštni predal št. 91.

Razno

Zastopstvo

in zalogo svojih prvovrstnih izdelkov iz angleskih in ameriških sirovin oddaja rafinerija mineralnih olj pod ugodnimi pogoji za Maribor, Celje in Ljubljano. Cenjene ponudbe pod «Rafinerija» na upravo «Jutra». 1716

Nepreprečljivo

Napredaj je hiša

s sadnim vrtnom, dretni gozdi,

njiivo in travnikom na zelo prometnem kraju na Gorenjskem. Zelo priprava za kakega obrtnika. Naslov povle uprava «Jutra». 1731

Dobro išče dobitna s inventarjem in dobitni sobami za tuje v Slov. Bistrici ob Kolodvoru. Cena 1.100.000 K.

Lepa vila s približno tremi orali travniki, sadnim in zelenjadnim vrtnom. Cena 750.000 K.

Leopoldovgrad, 11/2, orala, z lepim gospodarskim in stanovanjskim poslopjem v krasni krajinski legi. Cena 650.000 K.

Skupna cena vseh treh objektov je 2.350.000 K. Vse prvovrstno! Resni kupci naj se pisмено obrnejo ali osebno ogledajo pri Stamber, Maribor, Šolska ulica 6. Osebnostne informacije dnevno od 11/2 do 11. ure. 1773

Dopisovanje

Zenitna ponudba!

Mlad kmečki posestnik, star 24 let, z neomadeževano preteklostjo in vsega značaja, s premoženjem v vrednosti od 3.000.000 do 4.000.000 K se želi priženiti na deželo k veseli gospodini v starosti od 17 do 22 let, ki bi imela gostilno ali kaj primernega. Le resne ponudbe s sliko je poslati do 20. junija t. l. pod «Sijajna bodočnost št. 5000» na upravo «Jutra». Slika se vrne, tajnost zjamčena. 1774

Intelligenten trgovec.

34 let star, sedaj bivajoč na Nemškem, se hoče v kakem slovenskem kraju osamostiniti. V svojo življenje želi tem potem znanstva s premoženo vdovo ali gospodino (ali se pa tudi priženiti). Stroga diskrecija, čestna zadeva. Dopise z morebitno sliko prosim s polnim imenom pod «Slovenec» na upravo «Jutra». 1675

Razpis gradbe.

Pokojninski zavod razpisuje za zgradbo svojega uradnega poslopja na vogalu Aleksandrove in Gledališke ulice oddaja težavih in zidarskih, tesarskih, kleparskih, mizarskih, ključavničarskih, slikarskih, plesarskih, steklarskih, pečarskih, instalacijskih in elektrotehničnih del.

Naerti, popis zgradbe in stavbni pogoji so na vpogled od 9. do 14. junija od 8. do 12. ure predpoldne. Zavod pri oddaji del ni vezan na najnižjo ponudbo. Nekolkovano skupno ponudbo ali ponudbe za posamezna dela vložiti do vstetega 17. t. m. do 12. ure opoldan v zavodu Šolski drevored št. 2.

V Ljubljani, dne 6. junija 1922.

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani.

Binkoštna književna novosti Tiskovne zadrage.

H. Ibsen-V. Mole: **Gospa z morja**. 15 Din, po pošti 1 Din več.
A. Strug-V. Mazi: **Jutri...** Novela. 8 Din, po pošti 75 p. več.
Andrejev-Vidmar: **Plat zvona**. Novele. 12 Din, po pošti 75 p. več.
Milčinski: **Tolovaj Mataj**. II. natis. 12 Din, po pošti 1 Din več.
Zakon o obči upravi. Zakon o oblastni in srezki samoupravi. 5 Din, po pošti 35 p. več.
Občinski volilni red. 4 Din, po pošti 35 p. več.
Sienkiewicz-Mole: **Z ognjem in mečem**. Roman. Z ilustracijami. 1. snopič 7 Din. (Izide te dni.)

Knjige se naročajo pri
Tiskovni zadrugi v Ljubljani,
Prešernova ulica 54.